

ตามขนาดสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย สถานศึกษานขนาดใหญ่ จำนวน 178 คน และสถานศึกษานขนาดเล็ก จำนวน 31 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 135 คน ซึ่งประกอบด้วย ครูผู้สอนในสถานศึกษานขนาดใหญ่ จำนวน 114 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษานขนาดเล็ก จำนวน 21 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เกรจซี และมอร์แกน เพื่อให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2549 ซึ่งคณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและสร้างตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดที่ได้กำหนดไว้

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อายุราชการการ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ณ สถานศึกษาแห่งนี้ และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิกเออร์ท (Likert Type) คือ มีความเป็นจริงมากที่สุด (5) มีความเป็นจริงมาก (4) มีความเป็นจริงปานกลาง (3) มีความเป็นจริงน้อย (2) และมีความเป็นจริงน้อยที่สุด (1)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอน

3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือและการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2.2 สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านภาวะผู้นำ และด้านมนุษยสัมพันธ์

3.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคนิคการสร้างเครื่องมือตรวจสอบความตรงในเนื้อหา (Content Validity) โดยตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหาให้ครอบคลุมตามเนื้อหาและความถูกต้องในเชิงเทคนิคจากผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวัสดิ์ โภธิวัฒน์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองสุข วันแสน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัญญา โภธิวัฒน์

3.2.4 แก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะเพื่อให้สมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้น และนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีกครั้ง

3.2.5 แก้ไขแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3.2.6 หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้ข้อมูลจริง เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องเวลา โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 129 คน แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Coefficient Alpha Cronbach' Coefficient) ได้ค่าความเที่ยง 0.9907

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เครือข่ายที่ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การดำเนินการวิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสถานศึกษาที่กำหนดและแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 135 ฉบับ ในช่วงวันที่ 22 - 25 กันยายน 2549

2) ผู้วิจัยเดินทาง เพื่อไปรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 129 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.56

3) ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

3.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็ก วิเคราะห์โดยหาค่า t-test

3.4.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอน โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นแล้วสรุปในเชิงบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2549 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2549 สรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2549 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านภาวะผู้นำ และด้านมนุษยสัมพันธ์

1.2 ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2549 ในกรณีภาพรวมรายชื่อ พบว่า

1.2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารอยู่ในระดับมาก 13 เรื่อง คือ มีความรู้ในหลักวิชาการ การบริหารงาน นโยบาย กฎระเบียบของทางราชการ บริหารงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย, มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพอยู่เสมอ, ปฏิบัติงานโดยยึดกฎระเบียบแบบแผนและนโยบายของหน่วยงานเป็นหลัก, มีความสามารถในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ การวางโครงการ แผนปฏิบัติงานและประเมินผลโครงการของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ, มีความสามารถในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีทั้งภาพลักษณ์ของสถานศึกษาและภาพลักษณ์ของผู้บริหาร, มีความเฉลียวฉลาดมีปฏิญาณไหวพริบดีและสามารถ

มองเห็นปัญหาต่างๆอย่างถูกต้อง, เป็นคนมีความรู้เท่าทันเหตุการณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์, มีความสามารถในการพูด เขียน และคิดตลอดจนสามารถสื่อสารภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนและมีความเข้าใจเป็นอย่างดี, มีความสามารถตัดสินใจวินิจฉัยสั่งการได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องไม่ลังเล, บริหารเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า, มีการพัฒนาในด้านความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และมีการติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง 7 เรื่อง คือ มีทักษะในการสร้างขวัญและกำลังใจในสถานศึกษา, มีความสามารถทำให้เกิดความสามัคคีไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก, มีทักษะในการบริหาร คือ การพัฒนาคน พัฒนาคณะและพัฒนางาน, มีความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์และมีความสามารถใช้ยุทธวิธีในการบริหารอย่างแยบยล, มีความสามารถในการสร้างและเสริมความสามัคคีให้เกิดกับผู้ร่วมงานทุกระดับ, มีความสามารถระดมความร่วมมือและความช่วยเหลือจากชุมชนได้เป็นอย่างดี และมีความสามารถในการเรียนรู้คนและการใช้คน

1.2.2 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในระดับมาก 18 เรื่อง คือ มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว, เป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตนครองคนและครองงาน, ไม่รับสินบนหรืออาศัยอำนาจหน้าที่หาประโยชน์ใส่ตน, ประพฤติตนตามจารีตประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น, เป็นผู้บริจาคตริพย์สินหรือสิ่งของอันจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมตามโอกาสต่างๆ, เป็นผู้อุทิศตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม, มีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ และยุติธรรม, มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองต่อหน่วยงานและผู้อื่น, มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน, มีความมุ่งมั่นพยายามและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงาน, เป็นผู้ที่เมื่อตั้งต้นทำงานแล้วจะมุ่งมั่นทำงานจนประสบผลสำเร็จ, เป็นผู้ที่เผชิญปัญหาได้อย่างสงบและมั่นคง, ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้ร่วมงาน, มีจิตใจหนักแน่นมั่นคง ไม่โลเล มีความสุขุมรอบคอบและมีเหตุผล, เป็นผู้ไม่ท้อแท้ต่อคำวิพากษ์วิจารณ์หรือคำคัดค้าน, เป็นผู้ที่มีความอดทนในการปฏิบัติงานได้ต่อเนื่องในระยะยาวโดยไม่ย่อท้อ, มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา และเป็นผู้มีความตรงต่อเวลาและตรงต่อระเบียบ อยู่ในระดับปานกลาง 11 เรื่อง คือ ให้ความช่วยเหลือและเห็นอกเห็นใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา, เป็นผู้ไม่ตระหนี่ต่อการเลี้ยงดูและให้รางวัลแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา, แนะนำสิ่งดีงามและไม่ตำหนิผู้ร่วมงานต่อหน้าบุคคลอื่น, บุคลิกท่าทางสุภาพ พุดจาสุภาพ มีความจริงใจกับทุกคน, รู้จักให้อภัยไม่มีจิตใจอาฆาตพยาบาท, สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี, มีความโออบอ่อนอารีและเป็นมิตรกับทุกคน, มีความเมตตา กรุณาต่อผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น, เป็นที่พึ่งของคนอื่นได้, ยึดหลักคุณธรรมในการบริหารงานและบริหารงาน โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ

1.2.3 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก 14 เรื่อง คือ มีบุคลิกภาพและวางตัวได้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ สถานที่และโอกาส, พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นที่ยอมรับและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนอื่นในหน่วยงาน, มีความรับผิดชอบสูง, มีความ

เด็ดขาดตัดสินใจด้วยความมั่นใจทันเหตุการณ์ทันเวลาและมีความชัดเจน, มีความเชื่อมั่นในตนเองและเชื่อมั่นในความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา, มีความสามารถในการสื่อสารได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็น, รักเกียรติรักศักดิ์ศรีศรีศรัทธาในวิชาชีพ, เป็นผู้ให้กำลังใจและให้การยกย่องชมเชยยอมรับในผลสำเร็จของเพื่อนร่วมงาน, มีความสามารถในการดึงคนดีเข้าร่วมงานได้มาก สามารถสร้างทีมงานที่แข็งแกร่ง, เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ทุกรูปแบบสถานการณ์, เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนางาน, มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความกระตือรือร้น, มีเทคนิคในการชักจูงและชี้ชวนให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ต้องการ, มีความสามารถในการกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญ และมุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกันเพื่อผลสำเร็จของงาน อยู่ในระดับปานกลาง 2 เรื่อง คือ สนับสนุนและปกป้องคุ้มครองผู้ใต้บังคับบัญชา, สามารถกระตุ้นและจูงใจให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ด้วยความร่วมมือประสานสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.4 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก 10 เรื่อง คือ เป็นคนให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน, มีความเป็นกันเองไม่ถือตัวกับผู้ใต้บังคับบัญชา, พุดจาสุภาพ มีความจริงใจกับทุกคน, เป็นคนมีสติจะพูดจริงทำจริง, มีความสามารถในการติดต่อประสานงานและปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลหรือหน่วยงานอื่น ๆ, มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม สถานการณ์ หมุ่คณะได้และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น, ส่งเสริมและพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้มีความรู้ความสามารถอย่างทั่วถึง, ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับ ขัญชาในการปฏิบัติงานโดยไม่ปิดบังอำพราง, ให้การชมเชยและยกย่องเพื่อนร่วมงานที่ปฏิบัติหน้าที่ดีและแสดงความยินดีเมื่อเพื่อนร่วมงานประสบความสำเร็จ ในการปฏิบัติงานโดยการยกย่องชมเชยมอบของที่ระลึกหรือเกียรติบัตร อยู่ในระดับปานกลาง 7 เรื่อง คือ รู้จักสร้างสัมพันธภาพ ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน, ทำตนเสมอต้นเสมอปลายไม่ทำตนอยู่เหนือเพื่อนร่วมงาน, มีจิตใจกว้างรู้จักที่จะรับรู้จักที่จะให้, เป็นคนที่มีความกระตือรือร้นร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ, เป็นคนที่มีความรื่นรมย์และมีชีวิตชีวา, ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาและไม่อคติ ไม่ลำเอียง มีความเสมอภาค

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนระครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2549 ระหว่างสถานศึกษาขนาดใหญ่กับสถานศึกษาขนาดเล็ก ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนระครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่กับสถานศึกษาขนาดเล็ก กรณีภาพรวมรายด้าน พบว่า มีทัศนระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน คือ ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านภาวะผู้นำ และด้านมนุษยสัมพันธ์

2.2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอน ในสถานศึกษาขนาดใหญ่กับสถานศึกษาขนาดเล็ก กรณีภาพรวมรายชื่อ สรุปได้ดังนี้

2.2.1 ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหาร ผลการวิเคราะห์ พบว่า ทัศนะครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็กต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 12 เรื่อง คือ บริหารงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย, มีทักษะในการสร้างขวัญและกำลังใจในสถานศึกษา, ปฏิบัติงานโดยยึดกฎ ระเบียบแบบแผน และนโยบายของหน่วยงานเป็นหลัก, มีความสามารถทำให้เกิดความสามัคคีไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก, มีทักษะในการบริหารคือการพัฒนาคน พัฒนาคณะและพัฒนางาน, มีความสามารถในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีทั้งภาพลักษณ์ของสถานศึกษา และภาพลักษณ์ของผู้บริหาร, มีความเฉลียวฉลาด มีปฏิญาณไหวพริบดี และสามารถมองเห็นปัญหาต่างๆอย่างถูกต้อง, เป็นคนมีความรู้เท่าทันเหตุการณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์, มีความสามารถในการพูด เขียน และคิด ตลอดจนสามารถสื่อสารภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และมีความเข้าใจเป็นอย่างดี, มีความสามารถในการสร้างและเสริมความสามัคคีให้เกิดกับผู้ร่วมงานทุกระดับ, มีสามารถระดมความร่วมมือและความช่วยเหลือจากชุมชนได้เป็นอย่างดี และมีความสามารถในการเรียนรู้คนและการใช้คน และพบว่า ทัศนะครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็ก ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 8 เรื่อง คือ มีความรู้ในหลักวิชาการ การบริหารงานนโยบาย กฎระเบียบของทางราชการ, มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาวิชาการและวิชาชีพอยู่เสมอ, มีความสามารถในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ การวางโครงการ แผนปฏิบัติงาน และประเมินผลโครงการของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ, มีความสามารถตัดสินใจวินิจฉัยสั่งการได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องไม่ลังเล, บริหารเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า, มีความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ และมีความสามารถใช้อยุทธวิธีในการบริหารอย่างแยบยล, มีการพัฒนาในด้านความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เช่น การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การเข้าร่วมการประชุมสัมมนาทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ และมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

2.2.2 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผลการวิเคราะห์พบว่าทัศนะครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็กต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 22 เรื่อง คือ มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว, ให้ความช่วยเหลือและเห็นอกเห็นใจต่อผู้ได้บังคับบัญชา, เป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตน ครองคน และครองงาน ประพฤติตนตามจารีตประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น, เป็นผู้บริจาททรัพย์สินหรือสิ่งของอันจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมตามโอกาสต่าง ๆ, เป็นผู้ไม่ตระหนี่ต่อการเลี้ยงดูและให้รางวัลแก่ผู้ได้บังคับบัญชา, มีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์และยุติธรรม, แนะนำสิ่ง

ดีงามและไม่ตำหนิผู้ร่วมงานต่อหน้าบุคคลอื่น, บุคลิกท่าทางสุภาพ พุดจาสุภาพ มีความจริงใจกับทุกคน, รู้จักให้อภัยไม่มีจิตใจอาฆาตพยาบาท, มีสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี, เป็นผู้ที่เผชิญปัญหาได้อย่างสงบและมั่นคง, มีความโอบอ้อมอารีและเป็นมิตรกับทุกคน, มีความเมตตา กรุณา ต่อผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น, เป็นที่พึ่งของคนอื่นได้, ไม่เอาใจเอาเปรียบผู้ร่วมงาน, มีจิตใจหนักแน่นมั่นคงไม่โลเล มีความสุขุมรอบคอบและมีเหตุผล, เป็นผู้ไม่ท้อแท้ต่อคำวิพากษ์วิจารณ์หรือคำคัดค้าน, เป็นผู้ที่มีความอดทนในการปฏิบัติงานได้ต่อเนื่องในระยะยาวโดยไม่ย่อท้อ, ยึดหลักคุณธรรมในการบริหารงาน, มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาและบริหารงาน โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ และพบว่า ทักษะครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็กต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 7 เรื่อง คือ ไม่รับสินบนหรืออาศัยอำนาจหน้าที่หาประโยชน์ใส่ตน, เป็นผู้อุทิศตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม, มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองต่อหน่วยงานและผู้อื่น, มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน, มีความมุ่งมั่นพยายาม และเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงาน, เป็นผู้ที่เมื่อตั้งต้นทำงานแล้วจะมุ่งมั่นทำงานจนประสบผลสำเร็จ และเป็นผู้มีความตรงต่อเวลาและตรงต่อระเบียบ

2.2.3 ด้านภาวะผู้นำ ผลการวิเคราะห์พบว่าทักษะครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็กต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 10 เรื่อง คือ มีบุคลิกภาพและวางตัวได้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่สถานที่และโอกาส, พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นที่ยอมรับและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนอื่นในหน่วยงาน, มีความเด็ดขาด ตัดสินด้วยความมั่นใจทันเหตุการณ์ ทันเวลา และมีความชัดเจน, มีความเชื่อมั่นในตนเองและเชื่อมั่นในความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา, เป็นผู้ให้กำลังใจและให้การยกย่องชมเชยยอมรับในผลสำเร็จของเพื่อนร่วมงาน, มีความสามารถในการดึงคนเข้ามาร่วมงานได้มาก สามารถสร้างทีมงานที่แข็งแกร่ง, เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ทุกรูปแบบสถานการณ์, สนับสนุนและปกป้อง ค้ำครองผู้ใต้บังคับบัญชา, เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตน พัฒนาคณะ และพัฒนางาน, มีความสามารถในการกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญ และมุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกันเพื่อผลสำเร็จของงาน และพบว่า ทักษะครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็กต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 เรื่อง คือ มีความรับผิดชอบสูง, มีความสามารถในการสื่อสารได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น, รักเกียรติ รักศักดิ์ศรี ศรัทธาในวิชาชีพ, มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความกระตือรือร้น, มีเทคนิคในการชักจูงและชี้ชวนให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ต้องการ, สามารถกระตุ้นและจูงใจให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานด้วยความร่วมมือประสานสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ทักษะครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และ สถานศึกษาขนาดเล็กต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 14 เรื่อง คือ เป็นคนให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน, มีความเป็นกันเอง ไม่ถือตัวกับผู้ใต้บังคับบัญชา, พุดจาสุภาพ มีความจริงใจกับทุกคน, เป็นคนมีสัจจะ พุดจริง ทำจริง, รู้จักสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน, มีความสามารถในการติดต่อประสานงานและปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลหรือหน่วยงานอื่น ๆ, มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม สถานการณ์ หมุกณะได้และเป็นที่ชื่นชมของผู้อื่น, ทำตนเสมอต้นเสมอปลายไม่ทำตนอยู่เหนือเพื่อนร่วมงาน, มีจิตใจกว้าง รู้จักที่จะรับรู้อีกที่จะให้, เป็นคนที่มีความกระตือรือร้นร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ, เป็นคนที่มีความรื่นรมย์และมีชีวิตชีวา, ให้การชมเชยและยกย่องเพื่อนร่วมงานที่ปฏิบัติหน้าที่ดี, ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา, ไม่อคติ ไม่ลำเอียง มีความเสมอภาค และพบว่า ทักษะครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็กต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 เรื่อง คือ ส่งเสริมและพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้มีความรู้ความสามารถอย่างทั่วถึง, ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานโดยไม่ปิดบังอำพราง, ให้การชมเชยและยกย่องเพื่อนร่วมงานที่ปฏิบัติหน้าที่ดี และแสดงความยินดีเมื่อเพื่อนร่วมงานประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน เช่น ได้รับรางวัลครูต้นแบบ ครูรางวัลเกียรติยศ การเลื่อนวิทยฐานะ หรือได้รับรางวัลอื่น ๆ โดยการยกย่อง ชมเชย มอบของที่ระลึกหรือเกียรติบัตร

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทักษะครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2549 พบว่า

3.1 ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหาร ครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ก้าวไกลในการพัฒนาคน พัฒนางาน รอบรู้ ทันเหตุการณ์ และนำมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชาในการแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาและยึดหลักประชาธิปไตยในการบริหารงาน ผู้บริหารต้องไม่เห็นแก่พวกพ้อง สามารถทำให้เกิดความสามัคคีในหน่วยงาน ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ผู้บริหารควรกล้าคิด กล้าทำ และกล้ารับผิดชอบ และผู้บริหารควรมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว ถูกต้อง ชัดเจน และมีเหตุผล

3.2 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรเสียสละทรัพย์สินหรือสิ่งของอันจะเป็นประโยชน์เพื่อส่วนร่วมหรือสถานศึกษาบ้าง ผู้บริหารควรมีคุณธรรมในการบริหารงาน โดยเฉพาะควรยึดหลักพรหมวิหาร 4 ผู้บริหารไม่ควรคอยจับผิดผู้ใต้บังคับบัญชา

ไม่พูดตำหนิผู้ได้บังคับบัญชาต่อหน้าบุคคลอื่น ควรมีความเมตตา มีความยุติธรรม เอื้อเฟื้อ เข้าใจ และ รู้จักให้อภัยผู้ได้บังคับบัญชา

3.3 ด้านภาวะผู้นำ ครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกด้าน เช่น การวางตัว การปฏิบัติหน้าที่ การให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน ปฏิบัติตนเสมอต้น เสมอปลาย และ ใจกว้าง ผู้บริหารควรสร้างความศรัทธา ความนิยม ความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นให้เกิดแก่ผู้ได้บังคับบัญชา และผู้บริหารควรให้การสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู โดยการส่งครูเข้าร่วมประชุม อบรม ด้านการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ

3.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำเมื่อผู้ได้บังคับบัญชามีปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือ ผู้บริหารควรบริหารโดยยึด ความสัมพันธ์กับครูมากกว่าใช้ระบบอำนาจเบ็ดเสร็จ ถือตัวเองว่าเก่งเหนือใคร ผู้บริหารไม่ควรยึดหลักของนักการเมือง ผู้บริหารควรเคารพในสิทธิเสรีภาพของบุคคล ผู้บริหารควรพูดจาสุภาพ อ่อนโยน ไม่กระ โขก โขกฮากมีความเป็นกันเองและมีความจริงใจ ไม่นินทาผู้ได้บังคับบัญชา